

Participation to The Development of Local People in Bangnamprieo District Chachoengsao Province

การมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

วาสนา ชลารักษ์¹

ABSTRACT

The purposes of this research were

1) To study the level of participation of the local people in Bangnamprieo district, Chachoengsao province.

2) To study the development of local government in Bangnamprieo district, Chachoengsao province.

3) To study the relationship between the development of the local people and the development of local government in Bangnamprieo district, Chachoengsao province.

4) To study the suggestions about the development of the local people in Bangnamprieo district, Chachoengsao province.

The samples of this research were 397 by collect data. The five levels scale. The statistics of analysis were percentage, mean, standard deviation. And Pearson correlation coefficient.

The results were as follows:

1. Participation to the development of the local people in Bangnamprieo district, Chachoengsao province generally be low level but the level of the separation were 1 level and 3 level by the average of three descending order, include the participation of the beneficiaries. The participation in decision making. And the participation in the evaluation respectively.

2. The local development of people in Bangnamprieo district, Chachoengsao province were the lowest level. Separation was low level of all sides by the average of three descending order, including the maintenance of the local arts, custom and culture. A good local education and the public utilities respectively.

3. Participation has a positive relationship with the local development. The side of the highest correlation, including the participation of practice. The minor's participation in decision making and the participation in the evaluation. Statistically significant at .01 level

4. Suggestions about contributing to develop the local people in Bangnamprieo district, Chachoengsao province. So the development of local government and the other offices should be focus of the development process and find the ways to contribute of citizens in the local development by providing opportunities for citizens to participate. Decisions of practice participation in the benefits and participated in the evaluation will affect to the administration in the principle of good governance effectively.

Keywords: Participation, local development.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา 2) ระดับศึกษาการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา 3) ศึกษา

¹ วาสนา ชลารักษ์ นักศึกษารัฐประศาสนศาสตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, ฉะเชิงเทรา โทร 081-686-5393

E-mail : as_wasana@hotmail.com

ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนกับการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยวจังหวัดฉะเชิงเทรา

4) ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวนทั้งสิ้น 397 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's coefficient correlation)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทราโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน และระดับน้อย 3 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามลำดับ

2. การพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นด้านการศึกษาและด้านการสาธารณสุขปโภคสาธารณสุขการ ตามลำดับ

3. การมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาท้องถิ่นในระดับสูงด้านที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติรองลงมาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น ของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา คือ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญและหา

แนวทางในการพัฒนากระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมในการปฏิบัติร่วมในการรับผลประโยชน์ และร่วมในการประเมินผลเพิ่มมากขึ้น อันจะส่งผลต่อการบริหารราชการภายใต้หลักธรรมาภิบาล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การพัฒนาท้องถิ่น, บางน้ำเปรี้ยว

บทนำ

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นต้นมา บทบาทอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างเห็นได้ชัด และรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันพุทธศักราช 2550 ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างมาก ต่อมายังมีพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการสาธารณะที่จำเป็น เช่น การพัฒนาคุณภาพชีวิต การสาธารณสุข ปโภคสาธารณสุข การสาธารณสุข การศึกษา การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารและการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น แต่จากการสังเกตและเข้าไปปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบถึงการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนยังมีน้อย เมื่อเทียบกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกิจกรรมอื่นๆ ของหมู่บ้านจะมีมากกว่า สาเหตุส่วนใหญ่ที่หน่วยงานท้องถิ่นแก้ไขปัญหานั้นในพื้นที่ไม่ประสบผลสำเร็จ มาจากการไม่ตระหนักรู้ ในบทบาทหน้าที่ของประชาชนและการเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นของตน ซึ่งหน่วยงานท้องถิ่น ยังขาดการชักจูงและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม จากปัญหาดังกล่าว ทำให้มีความสนใจศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ การมีส่วนร่วมตัดสินใจ การมีส่วนร่วมปฏิบัติ การมีส่วนร่วมรับ

ผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมประเมิณผล และนี้อาจเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญ หากประชาชนเข้าใจในสิทธิหน้าที่อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นผ่านกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชน และการปกครองท้องถิ่นก็จะเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาประชาธิปไตย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา
3. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนกับการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา
4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขต อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แบ่งรายละเอียด เนื้อหาสำคัญตามระเบียบวิธีวิจัย เป็นหัวข้อ ดังนี้

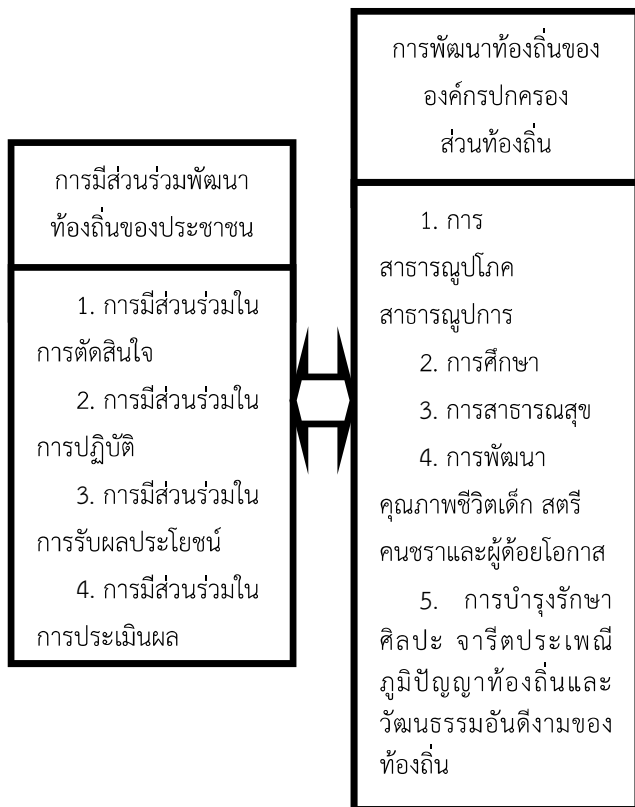
- 1.รูปแบบของการวิจัย การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อหาข้อมูลเชิงสถิติ และการวิจัยเชิงพรรณนา(Descriptive research) มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. การเลือกพื้นที่ศึกษา จากวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงมีการเลือกพื้นที่ และกลุ่มเป้าหมาย เพื่อที่จะสามารถได้ข้อมูลที่แท้จริง โดยมีขั้นตอน คือ แบบคานึงถึงความน่าจะเป็น โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนประชากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 8 แห่ง ในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

3. ประชากร โดยแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล จะเก็บข้อมูลตามสัดส่วนของ ประชาชนที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวนทั้งสิ้น 49,714 คน

4. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นประชาชนที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น เปรียบเทียบจากตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ Taro Yamane (1967) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 397 คน โดยผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาและ ได้ปรับปรุง แก้ไขแล้ว โดยนำไปทำการทดลองใช้ (try out) จำนวน 30 ชุด กับกลุ่มประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อตรวจสอบว่าคำถามเหล่านั้น จะสามารถสื่อความหมายตรงตามความต้องการและมีความเหมาะสม หรือมีความยากง่ายมาากน้อยเพียงใด จากนั้นจึงนำมา ทำการทดสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม ใช้วิธีประมวลผลการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดย ใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha coefficient) ของ ครอนบาค (cronbach, 1990, pp. 202–204) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อัลฟาโดยรวม เท่ากับ 0.98 จึงทำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูลตัวอย่างได้

กรอบแนวคิดงานวิจัย

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย นิยามศัพท์ แนวความคิดผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและวิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบความคิดหรือประเด็นสำคัญที่ใช้ในการศึกษาวิจัยซึ่งสามารถเขียนเป็นแผนภูมิ ได้ดังนี้

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยออกเป็น ดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทราโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ด้านและระดับน้อย 3 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 รองลงมา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.12 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.81

และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.57 ตามลำดับ

1.1 ความคิดเห็นการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ ระดับน้อย 3 ข้อ และระดับน้อยที่สุด 1 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเคยสอบถามความต้องการจากท่านเพื่อนำไปจัดทำเป็นโครงการพัฒนาท้องถิ่น/ชุมชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02 รองลงมา คือ เข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหา/ความต้องการ/ความคิดเห็นในการกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.51 และเคยแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาและความคิดเห็นหรือเสนอแนะของท่านได้รับบรรจุเข้าเป็นโครงการหรือกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.08 ตามลำดับส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เคยร่วมตัดสินใจเลือกร้าน/บริษัทที่ทำโครงการพัฒนาท้องถิ่น/ชุมชนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.33

1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยวจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับน้อย 3 ข้อ และระดับน้อยที่สุด 3 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ เคยได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นกรรมการบริหารงานโครงการพัฒนาต่างๆขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.98 รองลงมา คือ เคยร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจรับการจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.68 และเคยร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.63 ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เคยร่วมเป็นกรรมการในการจัดซื้อจัดจ้างโครงการตามแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.30

1.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ และระดับน้อย 1 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับเครื่องอุปโภค เครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 รองลงมา คือ ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาชุมชนในด้านการศึกษาศาสนา กีฬาและเยาวชนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 และได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาชุมชนในด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน เช่น สนับสนุนด้านผู้ยากไร้ผู้ด้อยโอกาสและผู้ติดเชื้อเป็นต้นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาชุมชนในด้านระบบกำจัดขยะค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.77

1.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทราด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ ระดับน้อย 3 ข้อ และระดับน้อยที่สุด 2 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ได้รับรู้/รับทราบการรายงานผลการดำเนินงาน/โครงการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.92 รองลงมา คือ มีส่วนร่วมเป็นกรรมการประเมินผลโครงการ/แผนงานตามแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.94 และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสในการปฏิบัติงานและการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.68 ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีส่วนร่วมในการควบคุมการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.24

2. การพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.26 ด้าน

การศึกษาค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.73 ด้านการสาธารณสุข สาธารณูปการ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.72 ด้านการสาธารณสุข ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.67 และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาสค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.63 ตามลำดับ

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการสาธารณสุข สาธารณูปการ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับน้อย 4 ข้อ และระดับน้อยที่สุด 2 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกได้แก่เคยเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาหรือความต้องการด้านสาธารณสุข สาธารณูปการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.18 รองลงมา คือ เคยแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาระบบสาธารณสุข สาธารณูปการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ถนน เป็นต้นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.92 และเคยเสนอโครงการเกี่ยวกับสาธารณสุข สาธารณูปการ เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ถนนและข้อเสนอของท่านได้รับบรรจุเข้าเป็นโครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.77 ตามลำดับส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือเคยร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้างโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาด้านสาธารณสุข สาธารณูปการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.42

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทราด้านการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับน้อย 4 ข้อ และระดับน้อยที่สุด 2 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.14 รองลงมา คือ เคยเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหา หรือ ความต้องการด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.09 และเคยแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาระบบการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.87 ตามลำดับส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือเคยร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจรับ

งานจ้างที่เกี่ยวกับการพัฒนาทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.31

2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทราด้านการสาธารณสุข โดยรวมอยู่ในระดับน้อยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับน้อย 4 ข้อและระดับน้อยที่สุด 2 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่เคยเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหา หรือ ความต้องการด้านสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.21 รองลงมา คือ เคยแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะแนวทางในการพัฒนางานด้านสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.89 และเคยเสนอโครงการด้านสาธารณสุขและได้รับบรรจุเข้าเป็นโครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.77 ตามลำดับส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้างโครงการด้านสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น วัสดุ/อุปกรณ์/เวชภัณฑ์ทางการแพทย์ เป็นต้น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.24

2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทราด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาสโดยรวมอยู่ในระดับน้อยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับน้อย 4 ข้อ และระดับน้อยที่สุด 2 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่เคยเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหา หรือ ความต้องการด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาสของคนในท้องถิ่นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.08 รองลงมา คือ เคยแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะแนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาสที่อยู่ในท้องถิ่นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.81 และเคยเสนอโครงการพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาสและข้อเสนอของท่านได้รับบรรจุเข้าเป็นโครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.76 ตามลำดับส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือเคยเป็นคณะกรรมการตรวจรับงานจ้างเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาสที่อยู่ในท้องถิ่นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.27

2.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทราด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ และระดับน้อย 5 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ให้ความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการทำกิจกรรมบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงามให้คงอยู่ เช่น ประเพณีลอยกระทงประเพณีสงกรานต์ ประเพณีแห่เทียนพรรษา ประเพณีตักบาตรเทโว เป็นต้น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 รองลงมา คือ เคยเสนอให้บรรจุโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับศิลปะจารีตประเพณีอันดีงามที่มีอยู่เดิมไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.38 และเคยสนับสนุนเงิน หรือ วัสดุอุปกรณ์เพื่อบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงามให้คงอยู่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.34 ตามลำดับส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือเคยเป็นคณะกรรมการตรวจการจ้างเกี่ยวกับศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.25

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาท้องถิ่นกับการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า การมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการพัฒนาท้องถิ่นโดยภาพรวม (Y_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.749 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับความสัมพันธ์สูง 2 ด้าน ระดับความสัมพันธ์ปานกลาง 1 ด้านและระดับความสัมพันธ์ต่ำ 1 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุดเท่ากับ 0.793 ลำดับที่ 2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.775 และลำดับที่ 3 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.690 ส่วนข้อที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.152

4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทราเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นผ่านกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนและการปกครองท้องถิ่นเป็นรายด้าน

4.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทราด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรหาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกบ้าน/บริษัทที่ทำโครงการพัฒนาท้องถิ่น/ชุมชนการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมตัดสินใจจัดสรรโครงการพัฒนาท้องถิ่นการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสอบถามความต้องการจากประชาชนเพื่อนำไปจัดทำเป็นโครงการพัฒนาท้องถิ่น/ชุมชนให้มากขึ้นกว่าเดิม การเข้าร่วมประชุมประชาคมของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อเสนอปัญหา/ความต้องการ/ความคิดเห็นในการกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชน

4.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทราด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การเข้าร่วมเป็นกรรมการในการจัดซื้อจัดจ้างโครงการตามแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การเข้าร่วมเป็นกรรมการบริหารงานโครงการพัฒนาต่างๆขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจรับการจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัด

ฉะเชิงเทราด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรพัฒนาชุมชนในด้านระบบการจัดขยะเพิ่มขึ้นเนื่องจากยังมีการจัดการด้านขยะในชุมชนที่น้อยมาก เช่น ถึงรองรับขยะมูลฝอยที่ท้องถิ่นจัดให้ยังมีจำนวนน้อย ระบบการจัดขยะที่มีอยู่ยังไม่ดีพอ เป็นต้นควรพัฒนาชุมชนและให้ความสำคัญด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนให้มากยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ควรจัดให้มีโครงการพัฒนาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรเครื่องอุปโภค เครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นควรจัดให้มีโครงการพัฒนาชุมชนในด้านการศึกษาศาสนากีฬาและเยาวชนเพิ่มมากขึ้น และควรจัดให้มีโครงการพัฒนาชุมชนในด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนเช่นสนับสนุนด้านผู้ยากไร้ผู้ด้อยโอกาสและผู้ติดเชื้อให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

4.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทราด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการควบคุมการจัดทำบัญชี รายรับ-รายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบ้าง ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้รับรู้/รับทราบการรายงานผลการดำเนินงาน/โครงการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นกรรมการประเมินผลโครงการ/แผนงานตามแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและควรเปิดโอกาสมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสในการปฏิบัติงานและการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นอาจทำให้อยู่ในรูปของการร่วมเป็นคณะกรรมการก็ได้

อภิปรายผล

การศึกษาการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

การมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นในอำเภอบางน้ำเปรี้ยวจังหวัดฉะเชิงเทราโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ด้านและระดับน้อย 3 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ

ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทราให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นน้อย อาจเป็นเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องหรือร่วมในกระบวนการขั้นตอนต่างๆ ไม่มากนัก ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนการตัดสินใจ การปฏิบัติและการประเมินผลยกเว้นด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่ประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยวจังหวัดฉะเชิงเทราได้รับประโยชน์จากการให้บริการสาธารณะอยู่ในระดับมากหรือเป็น เพราะว่าการมีส่วนร่วมในบางขั้นตอนประชาชนอาจเข้าไปมีส่วนร่วมไม่ได้เนื่องจากติด เรื่อง ระเบียบ กฎหมาย ที่ใช้บังคับกับเรื่องนั้นๆ หรือใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นก็เป็นได้ซึ่งสอดคล้องกับที่ จิรศักดิ์ สีโสเจริญ (2543) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล:ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงบทบาทของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในแง่ของกิจกรรม รูปแบบ ระดับ และสาเหตุของการมีส่วนร่วม ซึ่งผลการศึกษาพบว่า 1)โครงการหรือกิจกรรม ที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน รองลงมาเป็นโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ และมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ได้แก่ โครงการหรือกิจกรรมประเภทอื่นๆ โดยจะเข้าไปมีส่วนร่วมในลักษณะของการแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะมากที่สุด รองลงมาเป็นการได้รับประโยชน์จากโครงการหรือกิจกรรม 2)การเข้าไปมีส่วนร่วมจะเป็นไปโดยสมัครใจมากกว่าถูกผู้อื่นชักชวน

ส่วนรูปแบบของการมีส่วนร่วมนั้นจะเข้าร่วมโดยผ่านตัวแทน คือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รองลงมาเป็นการมีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกกลุ่มต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน 3)ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการที่องค์การบริหารส่วนตำบลโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วมมีอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง 4)สาเหตุของการเข้าไปมีส่วนร่วมได้แก่ การที่จะมีโอกาสร่วมรับผิดชอบท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็ง และจะทำให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพ อีกทั้งจะเป็นวิธีหนึ่งในการควบคุมการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสำหรับสาเหตุของการไม่เข้าไปมีส่วนร่วมนั้น เพราะมีตัวแทนอยู่แล้ว นอกจากนี้คือไม่เข้าใจขั้นตอนการดำเนินงานรวมถึงปัจจัยด้านรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีน้อย ไม่เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นตามความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึง และสอดคล้องกับที่ นันทขพร การสมดี (2554, 92) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองเส้นอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในพื้นที่เทศบาลตำบลเมืองเส้น อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่อยู่ในระดับน้อยโดยเฉพาะความคิดเห็นส่วนใหญ่ของประชาชนไม่ได้รับบรรจุในโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลประชาชนไม่มีโอกาสร่วมตัดสินใจ แสดงความคิดเห็นหรือร่วมเป็นคณะกรรมการในการตัดสินใจในการวางแผนจัดทำโครงการต่างๆ เพื่อเป็นการพัฒนาเทศบาลตำบลเมืองเส้นอำเภอสันทรายจังหวัดเชียงใหม่

การพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่

1. ด้านการบำรุงรักษาสีลปะ จาริตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
2. ด้านการศึกษา
3. ด้านการสาธารณสุข โภคสาธารณสุขการ
4. ด้านการสาธารณสุข
5. ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส ตามลำดับ

ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ให้ความสำคัญกับการพัฒนาท้องถิ่นน้อย หรืออาจเป็นเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องหรือร่วมในกระบวนการ ขั้นตอนต่างๆ ในการพัฒนาท้องถิ่นไม่มากนัก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการพัฒนาด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ด้านการศึกษา ด้านการสาธารณสุข ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาส และด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นหรือเป็นเพราะการมีส่วนร่วมในบางขั้นตอนประชาชนอาจเข้าไปมีส่วนร่วมไม่ได้เนื่องจากติดเรื่องระเบียบ กฎหมาย ที่ใช้บังคับกับเรื่องนั้นๆ หรือใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นก็เป็นได้ ซึ่งสอดคล้องกับที่ จิระ สุขแก้ว (2554) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขุนพิด็จอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง บทบาทของผู้นำท้องถิ่นพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านโครงสร้างพื้นฐานจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่าประชาชนที่มีเพศและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นด้านโครงสร้างพื้นฐานทุกด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน โดยรวมมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นด้านโครงสร้างพื้นฐานทุกด้านแตกต่างกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนกับการพัฒนาท้องถิ่นในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนกับการพัฒนาท้องถิ่นในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า การมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการพัฒนาท้องถิ่นด้านที่สูงที่สุด ได้แก่

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ตามลำดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยวจังหวัดฉะเชิงเทราให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นกว่าในอดีต ไม่ที่จะเป็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลซึ่งสอดคล้องกับ นุทอง เนตรสว่าง (2548) ได้ศึกษาเรื่องประชาสังคมกับการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลยางน่อง อำเภอสарภักดิ์ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยในระดับมาก ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในความเป็นประชาสังคม และผลของการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาทางด้านกายภาพและสภาพแวดล้อม ทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ และในการวางแผนพัฒนา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทางการเมืองการบริหาร พบว่า อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อย สภาพโดยรวมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาท้องถิ่น ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในความเป็นประชาสังคม หากท้องถิ่นเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมมากกว่านี้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่า การพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ครั้งนี้มีข้อเสนอแนะดังนี้

1) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น เพื่อให้ประชาชนในอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทราได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ เช่น ร่วมเป็นกรรมการในการจัดซื้อจัดจ้างโครงการตามแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจรับการจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และร่วมเป็นกรรมการบริหารงานโครงการพัฒนาต่างๆขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง การ

บริหาร การจัดการ การควบคุมดูแลกิจการต่างๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรมซึ่งจะก่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดี ความโปร่งใสตรวจสอบได้ การปราศจากการแทรกแซงจากองค์กรภายนอกซึ่งถือเป็นการนำเอาหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ร่วมด้วย

2) ด้านการสาธารณสุข มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น เพื่อให้ประชาชนในอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้มีส่วนในการพัฒนาด้านสาธารณสุข เช่น ได้มีโอกาสเข้าไปร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง คณะกรรมการตรวจรับงานจ้างเกี่ยวกับโครงการด้านสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิ วัสดุ/อุปกรณ์/เวชภัณฑ์ทางการแพทย์ เป็นต้น ได้มีโอกาสเสนอโครงการด้านสาธารณสุขและได้รับบรรจุเข้าเป็นโครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่นได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะแนวทางในการพัฒนางานด้านสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหา หรือ ความต้องการด้านสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหาแนวทางและวิธีการเพื่อให้ประชาชนได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาในด้านต่างๆ ของท้องถิ่นดังกล่าวข้างต้นเพิ่มมากขึ้น

3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีความสัมพันธ์ต่ำที่สุด ดังนั้น เพื่อให้ประชาชนในอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทราได้มีส่วนร่วมในรับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาชุมชนในด้านระบบกำจัดขยะได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาชุมชนด้านการแก้ไขปัญหามลพิษชุมชนเช่นสนับสนุน ด้านผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาสและผู้ติดเชื้อเป็นต้นได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาชุมชนในด้านการศึกษาศาสนา กีฬาและเยาวชนและได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับเครื่องอุปโภคบริโภคเครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหาแนวทางและวิธีการเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนในการรับผลประโยชน์จากท้องถิ่นในด้านต่างๆ ข้างต้นเพิ่มมากขึ้น

4) การมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยวจังหวัดฉะเชิงเทรา มีความสัมพันธ์กัน

ในระดับสูง ดังนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสนใจและความสำคัญกับการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลเพราะปัจจัยข้างต้นจะส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นในระดับจังหวัดฉะเชิงเทรา
- 2) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตภาคตะวันออก
- 3) ควรศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือและให้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์คือ ดร.กานต์ เสกขุนทด ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำวิทยานิพนธ์นี้อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องมาโดยตลอดนับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร.สมประสงค์ ปิวไธสง, พ.ต.หญิง ดร.สิริกาญจน์ เอี่ยมอาจหาญ, นายกฤตชัย กล้าอาสากิจ, นายชุตินันท์ วิมลเจริญ และนายอนันต์ พงศ์สุปราณี ที่ได้กรุณาตรวจสอบเสนอแนะและปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัยตลอดจนคณาจารย์สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ทุกท่านที่ให้ข้อคิดแนวทางการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 397 คน ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ขอมอบให้แก่ผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้จนวิทยานิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ และขอมอบให้แก่ผู้สนใจการศึกษาทั้งมวล

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2548). **คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2550). **การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ**. รายงานการวิจัย กระทรวงสาธารณสุข.
- ปกรณ ปรียากร.(2538). **ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาในการบริหารการพัฒนา**.กรุงเทพฯ: สามเจริญพานิช.
- ประเวศ วะสี. (2552). **กระบวนการทัศน์ใหม่ในการพัฒนาประเทศไทย ท้องถิ่นเข้มแข็ง**.กรุงเทพมหานคร: บริษัทที่ควิพีจำกัด.
- Cohen, John M. and Uphoff, Norman. (1980). **Participation: Concept and Measure for Project Design, Implementation in Rural Development**. Monograph No.2, January 1977, Ithaca: The Rural Development Community Center for International Studies, Cornell University.
- Yamane. (1967). **Taro Statistic: An Introductory Analysis**. New York: Harper & row.